

Modiga personer förändrar historien

Svenska hjältar innehåller korta berättelser om några svenska kvinnor och män som genom historien på olika sätt stått upp mot makten och som fått bestående betydelse för demokratiska fri- och rättigheter i Sverige. Den börjar med Engelbrekt på 1400-talet och avslutar med Greta Thunberg, sammanlagt handlar boken om 38 olika människor som Gösta Hultén beskriver som hjältar.

Några är kända personer som Fredrika Bremer, första kvinnorrättskämpen och Torgny Segerstedt tidningsägare som öppet kritiserade nazismen. Andra är mer okända som Sofie Sager, först att anmäla våldtäkt, Thomas Thorild, mycket omstridd och som blev landsförvisad, då han bland annat försvarade tryckfrihet och kvinnors rätt till utbildning och medborgarskap. Else Kleen som levde i slutet av 1800-talet och under många år stred för att reformera ett gammalt och hämndbaserat fängelsesystem. Trots att jag gått på Socialhögskolan har jag aldrig tidigare läst om denna pionjär. Boken beskriver många redan kända, men alltför många bortglömda personer, vars insatser kostat dem stora upppoffringar, ibland också deras hälsa och till och med livet.

De korta avsnitten förmår gestalta dessa hjältars insatser på ett kunnigt och övertygande sätt, men även dem som personer. Man förstår att det ligger omfattande research bakom varje avsnitt. Urvalet har säkert inte varit alldeles enkelt att göra, att ur ett svenskt historieperspektiv vaska fram just dessa 38 personer. Författaren redovisar tydligt och sakligt med en personlig ton vad som bidragit till hans val av just dessa hjältar, jag blir både övertygad och imponerad.

Visst saknar man en och annan hjälte, som till exempel Liz Asklund som genom sin envetna opinionsbildning förändrade

myndighets-Sveriges attityd till personer med funktionsnedsättning och psykisk ohälsa.

Boken ger en fördjupad bild av dessa personers insatser, de flesta är värda att inte bli bortglömda. Den säger oss också hur historien kan förändras av enskilda människors modiga handlingar.

Claudette Skilving

Svenska hjältar

Gösta Hultén

Vulkan